

קיימות לאומית מדינתית במונחים של קיימות כלכלית

(אדר"נ פרק לא)
רבי אחאי בן יאשיה אומר
הלוקח תבואה מן השוק למה הוא דומה
לתינוק שמתה אמו ומחזירין אותו על פתחי מיניקות אחרות ואינו שבע
הלוקח פת מן השוק למה הוא דומה כאילו חפור וקבור
האוכל משלו דומה לתינוק המתגדל על שדי אמו
הוא היה אומר
בזמן שאדם אוכל משלו דעתו מיושבת עליו
ואפילו אוכל אדם משל אביו ומשל אמו ומשל בניו אין דעתו מיושבת עליו
ואין צריך לומר משל אחרים

ר' אחאי מדבר על קיימות (ביטחון) כלכלית, שהוא המצב הממוצע בין מצבי קיצון עוני ועושר. הוא מזכיר שתי דרגות של קיום חסר, ועוד אחת של קיום ראוי. לאמירה שלו יש סאָפֿטֿקֿסֿט היסטורי: הקיום בגלות לעומת הקיום בא"י.

פסוק אסמ' (סמוי) על קיום חסר: (דבר' כח סו) והיו חייך תלאים לך מנגד ופחדת לילה ויוםם ולא תאמין בחיך:

פסוק	טקסט	סאבטקסט
1 והיו חייך תלאים לך מנגד ופחדת לילה ויוםם	הלוקח תבואה מן השוק	למה הוא דומה
2 ולא תאמין בחיך	הלוקח פת מן השוק	למה הוא דומה
3 (תהי קלא ב) אם לא שותי ודוממתי נפשי כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי:	האוכל משלו	דומה
	לתינוק המתגדל על שדי אמו	בא"י

נרחיב עפ"י מדרש דומה:

(אסתר רבה הקדמה א) ויהי בימי אחשוורוש רב פתח (דברים כ"ח) והיו חייך תלאים לך מנגד

ר' ברכיה אמר	ר' ברכיה אמר
זה שהוא לוקח חטים לשנה (שם)	זה שהוא לוקח חטים לשנה (שם)
זה שהוא לוקח חטים מן הסידקי	זה שהוא לוקח חטים מן הסידקי
זה שהוא לוקח חטים מן הפלטר	זה שהוא לוקח חטים מן הפלטר

מתיבין רבנן לר' ברכיה והלוקח מן הפלטר מהו

אמר להם לא דברה תורה במתים

ד"א	רב פתר קרייה בהמן
זה שהוא נתון בדיוטא של קיסרין	מעת לעת מהסרת טבעת
זה שהוא יוצא לידון	בשעה שהכתבים פורחין
זה שהוא יוצא להצלב	להיות עתידים ליום הזה

הסבר

1. גלות אדום

ד"א משייך את הפסוק לזמן השמד בא"י אחרי חורבן בית שני, רב משייך אותו לגלות פרס בימי אחשוורוש, בתחילת ימי הבית השני. עפ"י זה בהקבלה, דברי רבנן מכוונים לדברי ד"א, ודברי ר' ברכיה לדברי רב. דברי ר' אחאי (שורה ראשונה) מתאימים לדברי רבנן-ד"א, כלומר דבריו מכוונים לימי השמד בא"י אחרי חורבן בית שני.

2. גלות עשרת השבטים, "חפור וקבור"

רבנן לא מדברים על מי שלוקח מן הפלטר, כלומר הלוקח פת מהשוק, כי לדעתם מדובר באנשים חיים-מתים, זו ההגדרה של דור המדבר, שחפרו קבריהם, ועשרת השבטים מושווים אליהם (ר' עשרת השבטים בפרק לו): (תוספ' סנה' יג ב) ורבותינו אמרו אלו ואלו יש להם חלק לעולם הבא שנאמר (ישעיה כ"ז) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור וגו' אשור **אלו עשרת השבטים** והנדחים בארץ מצרים **אלו דור המדבר** אלו ואלו והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים.

המאמר השני של ר' אחאי מתייחס למשפט השלישי במאמר הראשון: **האוכל משלו דומה לתינוק המתגדל על שדי אמו** גם בביטחון הכלכלי בא"י (לא בגלות) יש שלוש דרגות:

1	בזמן שאדם אוכל משלו	דעתו מיושבת עליו	ממשלה עפ"י התורה
2	ואפילו אוכל אדם משל אביו ומשל אמו ומשל בניו	אין דעתו מיושבת עליו	ממשלת פושעי ישראל
3	ואין צריך לומר משל אחרים		ממשלה תחת עם זר

